

Liimattalan kantatalo, kahden valtiopäivämiehen koti

Pyyrinlahden kylän eränkävijöitä

Liimattalan jakokunnan eräomistajista ei ole tarkkaa tietoa. Laaja eräalue Pyyrin länsirannalla ja Konginkankaan niemessä oli kahden pälkäneläisen lisänimessä. Pälkäneen Kuulialassa isännöi vuosina 1550-1578 erästä kylän taloa Sipi Heikinpoika eli Sigfrid Pijrri (1557). Hänen lisänimensä voi lukea Pyrry tai Pyyrri. Hänen eräsijansa nimenä oli 1552 Hijslax, 1554 Isilaxij, Isilaxi äremarch j Keitele. Pyyry sanana tarkoittaa airon sitä osaa, josta pidetään kiinni soudettaessa.

Kongin alkupää Pyyrinlahden Ala-Keiteleen rannalla mainitaan Liimattalan jakokunnan rajana Konginkangasta vastaan jo vuonna 1583. Tuomas Heikinpoika Pälkäneen Taurialan eli Mieliän Näppilän talosta omisti vuoden 1554 erämaaluettelossa Iislahden erämaan. Iislahdella tarkoitettiin nykyistä Räihänselkää Konginkankaan kirkonkylän pohjoispuolella. Tuomas Heikinpoika otti liikanimekseen Konki (Konjkij, Konck, Konckila, Kånck). Konki on ruotsiksi gång, tarkoittaa käytävää. Ylä- ja Ala-Keiteen välisen kannaksen ylittäneessä kongissa puunrunkoja on ollut kaksi päällekkäin. Rungot ovat vielä osittain nähtävissä. Kannaksen ylittävä veneiden vetokonki sijaitsi hänen eräsijallaan, jonne asettui asumaan Konginkankaan ensimmäinen nimeltä tunnettu asukas Lauri Pekanpoika Leinonen. Tilan nimeksi vakiintui Konginkangas (Kånckinckas).

Listonniemen miehenosan omisti Pälkäneen Sappeen Juho Niilonpoika. Vasta 1800-luvun alkupuolella Liston erämaalle muutti Juho Hannunpoika Liimatainen. Hän perusti Liston uudistalon, Liimattalan torpan.

Pyyrinlahden länsipuolinen osa on mahdollisesti kuulunut Hauhon eräalueisiin. Ala-Keiteleen eteläranta ja Sumiainen kuuluivat myös Hauhon eräalueisiin. Vanhojen asiakirjojen perusteella Kanta-Hämeen Hauhon Sotjalan kylän talollisilla olisi ollut Pyyrinlahdella eränkävintialueita. Timo Enäkoski kertoo Kansallisarkiston asiakirja Lauri Olavinpojan tuomiosta - kirjoituksessa Pietari Liimataisen ja Lassi Herraisen kiistasta. Asiakirjassa tuomari Olavi Laurinpoika antaa tuomion heidän kiistassaan. Osapuolina ovat mukana Herraisen perhekunta ja koko Sotjalan kylän väki. Sotjalan kylä mainitaan jo vuonna 1385. Vuonna 1586 luetellaan Liimattalan huonemieheksi Mikko Herranen.

Pekka Pekanpoika Liimatainen, Liimattala

Liimattalan kantatalo tuli Rautalammin hallintopitäjän maakirjoihin ensimmäisen kerran vuonna 1561, jolloin sinne muutti Savosta Pyyrinlahden ensimmäinen pysyvä asukas Pekka Pekanpoika Liimatainen. Vanhoissa asiakirjoissa nimenä on Pietari. Hän isännöi siellä vuosina 1561-1579. Ensimmäisen talon paikka oli Petäjaniemessä. Vuoden 1586 paikkeilla Pekka siirsi talonpaikkansa Keiteleen länsirannalle nykyisen Pekkolan paikkeille Kauton talon naapuriksi. Kalastuksella oli suurempi merkitys taloudessa kuin metsästyksellä. Pekka käräjäi vuonna 1572 kalavesioikeuksistaan. Hän oli särkenyt kiistakumppaninsa Perttu Kemppaisen nuotan sekä lyönyt häntä. Kovilla sakoilla hän siitä selvisi.

Pekka isännöi myös Laurilaa Juho Soroisen jälkeen vuonna 1586. Kesäkuun 19 päivä vuonna 1575 lainlukija Olavi Laurinpoika antoi tuomion Lassi Herraisen ja Pietari Liimataisen välisessä jutussa viimeksimainitun saantioikeudesta Herraisen aikaisemmin omistamaan tilaan.

Pekka toimi lautamiehenä vuonna 1587. Pekan puolisosta ei ole mainintaa. Heillä oli viisi poikaa. Vanhimmasta pojasta Paavosta ei ole enempää tietoa. Toiseksi vanhin Heikki muutti luultavasti Pihtiputaalle. Pekan kolmanneksi vanhin poika Lauri siirtyi vuonna 1587 Laurilaan ollen siellä

isäntä vuosina 1587-1634. Veljessarjan nuorimmalle Markulle lohkaistiin Alatalo aivan Liimattalan talon viereen vuonna 1627, jota hän isännöi vuosina 1627-1656.

Pekka Pekanpoika Liimatainen, Liimattala

Veljeksistä toiseksi nuorin Pekka jatkoi isänsä jälkeen isännöyttä Liimattalassa vuosina 1580-1639. Hän avioitui Anna Niilontyttären kanssa. Heillä oli yksi lapsi, noin vuonna 1610 syntynyt Markku. Perhe mainitaan maakirjassa kahden miehen yksikkönä.

"Suurena olkivuonna 1601" ja sitä seuranneina katovuosina Liimattala selvisi autioitumatta. Hengissä selvitettiin kalan ja riistan voimin. 1600-luvun alun toistuvat katovuodet autioittivat Konginkankaan tilan, joka siirtyi 1630-luvun alussa Liimattalan ja Alatalon veljesten yhteisomistukseen. Nämä talot viljelivät aluksi Konginkankaan maita, mutta käyttivät myöhemmin vain sen kalavesiä ja erämaita.

1600-luvun toiselle vuosikymmenelle Yrjänä Boijen tuomiokirjaan sisältyy selostus rajapyykeistä, jotka erottivat toisistaan Vilppu ja Pertteli Kempvaisen ja Pietari Liimataisen maat.

Pekka mainitaan vuoden 1630 henkikirjassa vajaanpuoliseksi, jaloistaan halvaantuneeksi.

Markku Pekanpoika Liimatainen, Liimattala

Markku Pekanpojalla oli kaksi vaimoa, Kerttu ja Anna. Kertun kanssa hänellä oli neljä poikaa, Pekka, Heikki, Markku ja Juho. Leskeksi jäätyään hän avioitui Annan kanssa saaden pojan ja tyttären, joiden nimet eivät ole tiedossa. Heikki muutti Rautalamille Havusalmen isännäksi ja Markku Rautalammin Pesiässalmen isännäksi. Juho jäi kotipitäjään asumaan, Pekan jatkaessa kotitalon isännöyttä isänsä jälkeen vuosina 1639-1652.

Saarijärvi tuli kestikievaritoiminnan piiriin vuonna 1664. Liimattalassa toimi kestikievari Pihtiputaalle menevän päätien varrella vuodesta 1664 toimien vielä vuonna 1774. Liimattalasta urkeni tie myös Saarijärvelle. Markku Pekanpoika vaurastui maanviljelyn ja kestikievarinpidon lisäksi postitalonpoikana.

Liimattalan kantatalon vanhimpiin asiakirjoihin, jotka Iivari Hannula luovutti Valtionarkistoon, sisältyy asiakirja, jossa 1600-luvun keskivaiheilla käräjillä vahvistettiin Markus Liimataisen ja hänen veljenpoikansa Markus Pietarinpojan, Alatalon isännän, tekemä sopimus eräiden peltosarkojen vaihtamisesta.

Eräs asiakirja on Maaherra A. Hornin Markus Liimataiselle antama sijoituskirje taloon, jota aikaisemmin on hallinnut Jöns Mäkiläisen leski Paadentaipaleen kylässä, oli esillä helmikuun 5. päivä vuonna 1644.

Asiakirjoihin kuuluu myös Turun hovioikeuden kirjelmiä ja päätöksiä jutuissa, jotka koskevat Matti Kautiaisen, Kauton isännän, ja Markus (Markku) Liimataisen riitoja maa-alueista ja kalavesistä, mm. Keitelelen tienoilla, käsiteltiin vuosien 1648, 1654, 1663 ja 1668 käräjillä.

Pekka Markunpoika Liimatainen, valtiopäivämies, nimismies, Liimattala

Pekka Markunpoika Liimatainen (s.1630) oli kirjoitustaitoinen, aikaansa seuraava, yhteiskunnallisesti valveutunut ja pitäjänsä varakkain karjatilallinen. Liimataiset olivat varsin monilla käräjillä kantajina ajamassa etujaan. Oli luonnollista, että talonpojat valitsivat valtiopäivämieheksi henkilön, jolla oli tottumusta julkisten asioiden hoidossa ja jonkin verran myös lain tuntemusta, kuten esim. lautamiehillä joten hän sai valtakirjan vuonna 1655 iältään vielä nuorena edustaa Sääksmäen ylistä kihlakuntaa Tukholman valtiopäivillä. Valtiopäivämiehen tärkein tehtävä oli viedä edustamiensa kihlakunnan talonpoikien valitukset kuninkaalle. Valtakirjoja tarkastettaessa Tukholmassa Erik Flemingin talossa Hämeen läänin maaherra Ernest Johan Creutz repi Pekan valtakirjan, kutsuen hänen sijaan valtiopäiville Pekan kilpailijan Tapani Janhosen. Pekka ajoi ilmeisesti jotain sellaista asiaa, jota Creutz ei hyväksynyt. Pekan ei auttanut kuin palata

kotikonnuille. Tämä epäonni ei Pekkaa lannistanut, vaan hän laati valituskirjelmän kuninkaalle vaatien oikeuksiaan takaisin, mutta valitus ei muuttanut maaherran päätöstä.

Pekka ei kuitenkaan tyytynyt saamaansa kohteluun, vaan viiden vuoden päästä hän sai valtakirjan vuoden 1660 "rauhan valtiopäiville" Göteborgiin talonpoikien ainoana edustajana kihlakunnassaan. 1600-luvulla vaalit olivat vielä ilmeisesti valitsijamiesvaalit. Äänivalta ei ollut henkilökohtainen, vaan maahan liittyvä oikeus. Kaarle XI hallituskausi 1660-1697 merkitsi Suomelle pitkää rauhan aikaa.

Vuonna 1662 Rautalammin pitäjä oli jaettu kahteen käräjäpiiriin. Valtiopäiviltä palattuaan talolliset valitsivat käräjillä Pekka Markunpoika Liimataisen Saarijärven ja Viitasaaren nimismiespiiriin nimismieheksi, jossa virassa hän sitten toimi pitkään. Pyyrinlahden käräjäpaikalla Liimattalan talossa vuonna 1662 pidettiin ensimmäiset käräjät. Nimismiehille oli alettu maksaa palkkaa vuodesta 1656 lähtien. 1600-luvulla he olivat säätyvirkamiehiä. Vähin erin osa kihlakunnan voudin tehtävistä siirtyi nimismiehelle. Nimismies hoiti ilmeisesti myös jahtivoudintehtäviä. Nimismiehen talon tuli sijaita silloisen pääliikennereitin varrella. Nimismiehen piti järjestää tuomioistuimelle puitteet sekä vankien kuljetukset käräjien ajaksi, sekä toimia syyttäjänä. Nimismiehen viralla oli silloisen sääty-yhteiskunnan aikana taipumus muuttua perinnölliseksi jo senkin takia, että vain suhteellisen harvat talot sopivat sijaintinsa puolesta nimismiehen taloiksi. Pekka Liimataisen nimismieskauden päättymisestä ei ole tietoja. Toimi siirtyi naapuritaloon Matti Kautolle vuonna 1680.

Kansallisarkistoon tallennettuihin asiakirjoihin sisältyy lainlukija Olavi Laurinpojan antama tuomio jutussa, joka koski Lauri Sepän ja Pietari (Pekka) Liimataisen maita. Tuomio uusittiin 1.1.1665 käräjillä. Asiaahan oli puitu käräjillä jo Liimattalan ensimmäisen isännän Pekan eli Pietarin aikana.

Pekka Liimatainen oli myös postitalonpoika sekä kirkkoväärtti, jonka tehtävänä oli huolehtia kirkon taloudesta. Liimattalan talossa (sittemmin Pekkolassa) oli paja, jossa taottiin ruumisarkkuihin naulat. Ensimmäinen naula lyötiin pajan oven yläpuolelle estämään sen aikaisen käsityksen mukaan vainajan paluun kotinurkilleen kummitelemaan. Pyyrinlahdelta meni hevosella kuljettava kärrytie Pyhäkankaan karsikon kautta Kurenlahteen, josta jatkettiin kesäisin veneellä, talvella reellä Saarijärvelle. Vainajien saattomatka kirkkomaalle oli kaikin puolin raskas taival.

Pekka oli Liimattalan isäntä vuosina 1652-1678. Pekan puoliso oli Kaarina/Kaisa Hannuntytär. Heillä oli neljä poikaa ja kaksi tyttäretä. Pekan ja Kaarinan kolmen vanhimman lapsen, Markun, Kaisan ja Pekan vaiheista ei ole tietoja.

Liimataisen sisaruksista nuorin Kerttu avioitui nimismies Matti Kauton pojan Erik Matinpojan kanssa. Kertun ja Erikin pojasta Laurista tuli myös nimismies isänsä jälkeen. Nimismiessuku jatkui edelleen Kautossa, Erikin ja Kertun pojan, nimismies Matti Kauton tytär Katariina avioitui nimismies Elias Woivaleniuksen kanssa ja heidän tytär Magdalena avioitui nimismies Jacob Tikanderin kanssa. Jakobin ja Magdaleenan lapsista Tobias oli tuomari.

Hannu meni naimisiin Laukaan Vehniän kartanon isännän, nimismies, Yrjänä Hiironen Kristina-tyttären kanssa. Hän säätyläisti nimensä Limatiukseksi. Vehniän talossa toimi kestikievari ja posti. Hannu Limatius valittiin sittemmin Laukaan nimismieheksi. Hän oli Vehniän talon isäntä appensa jälkeen sekä toimi myös kirkkoväärttinä. Hannu oli sukunsa tavoin kirjoitustaitoinen, myös ruotsinkielellä. Hannun kahdesta pojasta, Petter ja Henric Limatiuksesta, tuli myös nimismiehiä. Petter toimi Rautalammin nimismiehenä, mutta luopui tehtävästä vuonna 1728 ryhtyen isännöimään Vehniän taloa. Hänkin toimi aiemmin kestikieverinpitäjänä ja postitalonpoikana. Petter Limatiuksen ja Ingered Amnelinin pojasta Karl Fredrik Limatiuksesta tuli kruununvouti. Petterin appi Anders

Amnelin oli Laukaan pitäjänapulainen ja puolisonsa Elisabeth Laukaan kirkkoherran Paul Svanstrupen tytär. Elisabethin sukujuurissa on monta pappissukua.

Henric seurasi isäänsä Laukaan nimismiehenä vuodesta 1736 toimien myös kirkkoväärttinä isänsä jälkeen. Henric avioitui Kristina Juliana Anthonin kanssa. Heidän Maria-tytär avioitui Bror Gustavinpoika Schönemanin kanssa. Bror oli Vehniän isäntä, Laukaan kirkonisäntä ja pitäjänmakasiinin hoitaja.

Hans Limatiuksen nuorin lapsi Kristina avioitui Sergei Boismanin kanssa.

Kalle Pekanpoika Liimatainen, kestikievarinpitäjä, kirkkoväärtti, Liimattala

Pekan ja Kaarinan poika Kalle jatkoi isänsä jälkeen Liimattalan isännyyttä vuosina 1678-1713. Hän avioitui Marian kanssa. Heillä oli kolme lasta, Pekka, Juho ja Liisa.

1600-luvun kirkonisäntien nimiä ei tunneta, mutta mahdollisesti tehtävä on ollut Liimattalan isäntien hallussa, sillä rovastintarkastuksen aikana 1729 kirkkoväärttinä oli talon isännyyden isältään, valtiopäivämies Pekka Markunpoika Liimataiselta, perinyt Kalle Pekanpoika Liimatainen. Tehtävä oli arvostettu ja tärkein kirkon luottamustehtävistä. Kirkkoväärtin tehtävänä oli huolehtia kirkon rakennuksista ja seurakunnan taloudesta. Kirkkoväärtillä piti olla luku- ja laskutaitoa, jotta he osasivat hoitaa tehtäviään. Papisto avusti tarvittaessa. Liimattalan talossa toimi kestikievarin lisäksi posti. Kalle Liimatainen toimi myös lautamiehenä käräjillä.

8. helmikuuta vuonna 1696 käräjillä käsiteltiin eräiden talonpoikien antamaa todistus siitä, että Rinbinkando on Liimattalan ja Pyyrinlahden välinen ikivanha rajapaikka.

Vuodesta 1695 Suomea kohtasi 25 koettelemusten vuotta. Nälänhätä, katovuodet, kulkutaudit, sota ja vihollinen lamaanuttivat ihmisten jokapäiväistä elämää Pyyrinlahdellakin lisäten myös verorasitusta talollisille. Talvella 1696-97 vallitsi useilla seuduilla hirvittävä nälänhätä, pettuleipää syötiin katovuosien aikana. Pyyrinlahden neljästä talosta yksikään ei kuitenkaan autioitunut sinä aikana. Nälkä- ja katovuodet jatkuivat vielä 1700-luvun alkuvuosina. Viimeisten katovuosien jälkeen oli suoranainen nälänhätä. Saarijärven säätyläiset, papit, olivat köyhtyneet, jotkut heistä joutuivat elättämään itseään jopa kerjuulla. Pitäjäläiset eivät pystyneet maksamaan apulaispapin ja kappalaisen saatavia. Ei tainnut papisto kyetä juurikaan avustamaan kirkkoväärttiä raskaassa tehtävässään niinä aikoina, lienee käynyt päinvastoin.

Pekka Kallenpoika Liimatainen, valtiopäivämies, Liimattala

Kallen ja Marian lapsista vanhin Pekka ryhtyi Liimattalan isännäksi vuonna 1713, samana vuonna kun isoviha alkoi. Keväällä 1714 Pyyrinlahdelle matkasi kapteeni Enbergin sissijoukko häiritsemään venäläisten yhteyksiä Savoön päin. Heidän ja venäläisten välille syntyi Huosiaismäen kahakka. Lähitalojen asukkaat pakenivat Liston erämaihin. Talot säästyivät hävitykseltä, venäläiset jättivät ainoastaan Alatalon rankkitynnörien runnit auki. Kun väki palasi kotiin, he valmistivat siitä "samanlaista poikaa" kuin aiemminkin. Viinankeitto oli levinnyt lännestä Suomeen. Liimattalan talon isännät saattoivat olla tämän muotivirtauksen edelläkävijöitä Pyyrinlahdella. Viinapoltto oli vapaata aina vuoteen 1731, jonka jälkeen sitä oli oikeus polttaa kotitarpeiksi. Viinamyynti oli tarkasti valvottua, siihen piti olla lupa ja se myönnettiin kestikievarille. Kotipolton aikakausi päättyi vuonna 1866 kotitarvepolton lakkauttamiseen.

Pekka Kallenpoika avioitui Viitasaaren kappalaisen Israel Pentinpoika Kuneliuksen tyttären Liisan kanssa. Pekka oli isoisänsä tavoin valtiopäivämies, hän oli talonpoikaissäädyn edustajana vuosien 1738-1739 valtiopäivillä. Hän oli Liimattalan isäntä vuoteen 1743 asti. Pekan aikana talo lunastettiin perintötaloksi. Tiluksiin kuului laaja alue, myös nykyinen Riihilahden alue, jonne Liisa-emännän veli sotamies Israel Kunelius sai torpan. Honkosen suvullahan siellä oli jo ennestään Liimattalan torppia.

Pekalla ja Liisalla oli seitsemän lasta. Lapsista vanhin Juho muutti ilmeisesti Pohjanmaalle. Karl Liimatainen pantiin opiskelemaan pappisuralle Porvooseen. Hänet vihittiin papiksi vuonna 1738, jolloin hän otti nimekseen Limatius. Karl jatkoi siten äitinsä Liisa Kuneliuksen suvun pappisuraa, hänestä tuli Laukaan kappalainen. Hän meni naimisiin Laukaan kirkkoherra Kaarle Tuderuksen tyttären Annan kanssa. Karl Limatius koulutti kaksi poikaansa, Karl Fredrikin ja Johanin, ylioppilaiksi. Johan toimi maanjako-oikeuden sihteerinä.

Karl muutti sukunimensä Carlssoniksi. Hänestä tuli Laukaan nimismies. Hän avioitui Saarijärven kirkkoherran Matias Caloniuksen tyttären Kristiinan kanssa. Heillä oli kuusi lasta, joista neljä kuoli lapsena. Anna ja Karl Limatius/Carlssonin Anna-tytär avioitui varapastori Otto Bökmanin kanssa. Bökmaneilla oli kolmetoista lasta, tiedossa on vain Eeva-tyttären avioituminen tulliviskaali, kauppias Karl Karlenpoika Laguksen kanssa. Karl Limatius/Carlssonin Johanna-tytär avioitui sotatuomari Paul Johan Heintziuksen kanssa.

Pekka ja Liisa Liimataisen Liisa-tyttärestä tuli Laurilan isännän Heikki Liimataisen puoliso.

Kirsti meni naimisiin lautamies Matti Mikonpoika Hännisen kanssa.

Kaarina avioitui Saarijärven kappalaisen Arvid Wallgrenin kanssa. Heidän pojasta Arvidista tuli Kuopion kirkkoherra ja rovasti. Hänen puoliso oli Susanna Boisman. Heidän tytär Gustava avioitui varalääninkamreeri Jacob Andersin kanssa.

Vuonna 1737 ruvettiin rakentamaan Liimattalan uudistaloa, Matolaa. Vuoden 1743 asetuksella myönnettiin torppien perustamisoikeus perintötiloille, joksi Matolankin uudistalo luettiin. Matola lohkoktiin muodollisesti Liimattalasta erillistilaksi vuonna 1773 vuoden 1747 talojen halkomisasetuksella, joka salli tilan jakamisen kunhan siitä tuli elinkelpoinen kokonsa puolesta. Veljeksistä Hannu Pekanpoika jatkoi Matolan isännyyttä, Pekka jäi kotitaloon, joka nimettiin hänen mukaan Pekkolaaksi.

Pekka Pekanpoika Liimatainen, Pekkola

Kalle Hannunpojan nuorin poika Pekka jäi asumaan vanhaa kantataloa ollen siellä isäntä vuosina 1764-1776.

Pekan poika Pekka isännöi Pekkolaan vuosina 1790-1831. Pekka avioitui Kömin tyttären Judith Ollintytär Hakkaraisen kanssa jääden asumaan vanhaan kotitaloonsa, nykyiseen Pekkolaan. Hän oli siellä isäntänä vuosina 1764-1790. Pekkolassa oli aikoinaan paritupatyypinen päärakennus, jossa oli läpiajettava sola.

Hannu Pekanpoika Liimatainen, Matola

Hannu avioitui nimismies Lauri Erikinpoika Kauton ja Esteri Ristontytär Palkenin Elisabeth/Liisa-tyttären kanssa. Hannu isännöi Liimattalaa/Matolaa vuosina 1743-64. Hannu mainitaan kirkkoväärttinä vuonna 1753. Matolan tila lohkoktiin Liimattalasta virallisesti vasta vuonna 1776. Pekkolaan jäi Hannun setä Pekka Liimatainen isännäksi. Talon nimi muuttui samalla Pekkolaaksi. Liimattala talon nimenä jäi pois käytöstä.

Valtiopäivämies Pekka Kallenpoika ryhtyi rakentamaan Liimattalan uudistaloa, Matolaa, poikansa Hannu Pekanpojan kanssa, houkutellen Matoniemelle myös renkinsä Lasse Turpeisen, jolle Matoniemi annettiin Niemelän torpan paikaksi. Hannun poika Juho meni naimisiin Lasse Turpeisen tyttären Liisan kanssa. Juho oli Iitsalon torppari, samoin heidän Juho-poika. Liisa Turpeisen veli Heikki asui Niemelän torpassa. Talollista Hannu Liimataista ja torppari Lasse Turpeista yhdisti siten appivanhemmuus.

Hannu Pekanpoika meni naimisiin nimismies Lauri Kauton tyttären, pikkuserkkunsa, Liisan kanssa. jatkaen isänsä jälkeen Matolan isännyyttä.

Hannun ja Liisan lapset olivat lapset Kalle, Liisa, Pekka, Hannu, Juho ja Erik. Kalle jatkoi Matolan isännyyttä. Liimattalan kantatalo lohkaistiin Matolaksi ja Hannulaksi vuonna 1790. Liimattala-nimi jäi sen jälkeen kyläkunnan nimeksi.

Liisa-tytär avioitui Fredrik Mikonpoika Logrenin kanssa. Fredrik oli ratsumestari ja maanmittari. Saarijärven käräjät määrättiin pidettäväksi Kantalassa vuonna 1777. Käräjätalo oli ilmeisesti Kantalasta vasta halottu Kolkanlahden talo. Väepeli Mikko Logren omisti osan Kantalaa huolehtien huonosti sen kunnossapidosta. Käräjät siirrettiinkin sen takia muualle ja Logren myi osuutensa Kantalasta. Fredrik ja Liisa Logren saivat Kantalasta lohkotun Kolkanlahden tilan vuonna 1784.

Kalle Hannunpoika Liimatainen, Matola

Hannun ja Liisan lapsista vanhin Kalle Hannunpoika Liimatainen jatkoi Matolan isännöytystä vuosina 1776-1809. Hän meni naimisiin Laukaan lukkarin tyttären, Margareta Esajantytär Jäntin, kanssa. Margareta oli Rautalammin Jänttien pappisukua isänsä puolelta, äiti oli Oulussa syntynyt Kristiina Sevón. Heillä oli kaksitoista lasta. Juho meni Johanna Israelintytär Kuneliuksen kanssa naimisiin ja jatkoi Matolan isännöytystä isänsä jälkeen vuosina 1810-1843.

Juho ja Johanna Liimataisella oli viisi lasta, yksi poika ja neljä tytärtä. Kalle Juhonpoika Liimatainen, Matolan isäntä ja myöhemmin Pyhäsalon torppari avioitui Anna Liisa Matintytär Kauton kanssa. Hän oli kotoisin Syvälahden Heikkilästä.

Esaias Liimatainen Petäjaniemi

Esaias-veljelle lohkottiin Petäjaniemi. Hän oli Petäjaniemen isäntä vuosina 1843-1859. Liisa-tyttären perhe jatkoi siellä isännöytystä.

Kalle-veljestä tuli torppari Hakaraan, Heikki muutti Sumiaisiin Ukonniemeen torppariksi. Siskoista Stina avioitui Matti Hakkaraisen kanssa, Maija Erik Jakobinpojan kanssa ja Magdalena Heikki Puttosen kanssa. Neljästä sisaruksesta, Liisasta, Hannusta, Petruksesta ja Pekasta ei ole tietoja.

Hannu Liimatainen, Hannula

Hannu Pekanpojan poika Hannu siirtyi Liimattalan kantatalosta halottuun Hannulaan isännäksi vuosiksi 1791-1832. Hannu avioitui Valpuri Kinnusen kanssa.

Matola

Liimataisen suvun jälkeen vuonna 1869 Matolaan muutti Matti Heikinpoika Pasanen, kirkkoväärtti ja kunnallislautakunnan esimies perheineen.

Matti Matinpoika Pasanen meni naimisiin Hilma Liimataisen kanssa. Hän oli kotoisin Jokelasta. Sukujuuret ovat Hannulan Liimataisissa, joten Liimattalan kantatalon sukua oli edelleenkin Matolassa.

Liimataisista on tehty oma laulukin;

Liimataiset kotoisin on rantamilta vaan, Keiteleen kauniin ja kalarikkaan- ; Liimataisia vuosisadat mainittu on Liimataisten suku onkin loppumaton-;

Savimaita Liimataiset kynteli, vain heillä leipä-kala katso vastakkain-; siitähän ne hirvaanmäkiset jurnutti kun pelloillansa kiviä vain kalakutti-;.

Liimataisten evähänä muikkukukko oll, nythän muikut kaikki ovat uineet pakohon. Nythän Liimataiset usein metsiänsä myö ja sitten siinä sivussa ostoleivän syö.

Vilho Mäilä 1950

Tässä on vain osa Liimattalan kantatalon sukua. Kantatalosta lähteneitä Liimataisia oli ja on nykyäänkin monessa talossa pitäjän kylillä. Pekka / Pietari Liimatainen on äiti- tai isälinjan kautta useimman konginkankaalaisen esi-isä. Liimataisia muutti ympäri Keski-Suomea sekä muihin kaukaisempiinkin pitäjiin kaikkialle Suomea.

Liimataisista sanotaan, että he ovat asioista selvää ottavia ja ajavat niitä tarmokkaasti.

Tämän kirjoituksen innoituksena oli Hannulan isännän Iivari Hannulan Valtionarkistoon luovuttamat vanhat 1500- ja 1600-luvun Liimattalan kantatalon asiakirjat, jotka löytyivät sieltä Kömin Killan tekemän kyselyn tuloksena.

Timo Enäkoski ryhtyi kääntämään vanhalla ruosinkielellä kirjoitettuja asiakirjoja.

Seurasaareen viedyn Niemelän torpan historia Liimattalan kantatalon torppana tallennettiin samalla julkaisuumme.

Helena Simonaho

Sukuselvitys, Veli Rytönen
Keski-Suomen historia 1
Konginkangas kirja
Vanhan Saarijärven historia
Internet

Valokuvat
Kerttu Ronkainen
Keski-Suomen museon arkisto
Paavo Pasanen

